

رابطه حافظه دیداری

و

نوشتن

رابطه ی حافظه ی دیداری و نوشتن

می دانیم فرایند «عمل نوشتن» به کمک دو اندام «چشم و دست» انجام می گیرد، لذا توان مندی چشم دانش آموز ابتدایی، یعنی «ادراک دیداری» او، رکن مهم و اساسی در کسب «مهارت زبانی نوشتن» به شمار می آید.

از سوی دیگر، باید دانست پاره ای از اشتباهات نوشتاری کودکان عادی مبتدی، در ارتباط با «ادراک دیداری» و «حافظه ی دیداری» آنان است، که تاکنون به طور مشخص از نظر آموزشی و برنامه های درسی، توجه چندانی به آن ها نشده است، لذا نیاز است از نظر آموزشی، نارسایی های نوشتاری مربوط به ادراک دیداری و حافظه ی دیداری شاگردان، پیش بینی و مشخص شوند. آن گاه از جهت آموزشی در این زمینه نسبت به کودکان مبتدی ابتدایی، آمادگی های لازم اعمال شود، تا از هر نظر، ضریب اطمینان درست نویسی شاگردان ابتدایی افزایش یابد.

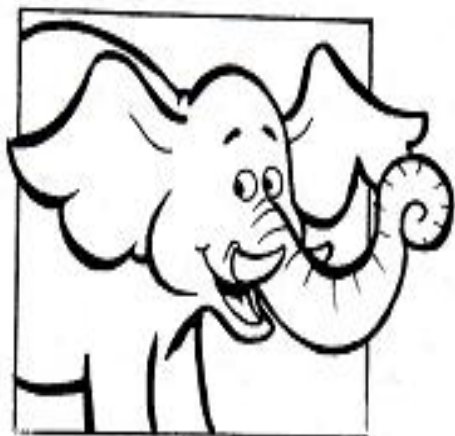
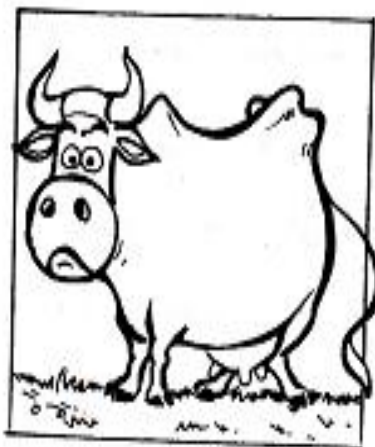
در این رابطه باید دانست، کودک برای نوشتن از نظر ادراک دیداری باید بتواند:

- تصاویر و نمادهای مختلف را خوب ببیند، آن ها را به یاد بسپارد و به یاد آورد.
- جزئیات نمادهای مختلف خطی را بشناسد و به خوبی تشخیص دهد.
- جزئیات چیزی را که می بیند، به ترتیب دیدار به یاد آورد.
- تفاوت نمادهای خطی مختلف را شناخته و تشخیص دهد.
- هر یک از نمادهای خطی را در کل یک «کلمه» شناخته و تشخیص دهد.
- چینش نمادهای خطی را در کل یک «کلمه» بداند و تشخیص دهد.
- شکل نمادهای خطی را در بافت کلمه ها و ارقام بشناسد.
- شکل نمادهای خطی حرفی را برای به کارگیری در کلمه ای، یادآوری و بازشناسی کند.

بنابراین عدم آمادگی و توان مندی کودک در مؤلفه های بالا، باعث ایجاد نارسایی های نوشتاری در نوشته ی او می شوند. از آنچه گفته شد، نتیجه می شود: ادراک دیداری به حافظه ی دیداری و زیرمجموعه های آن می انجامد، که لازم است پیش از آموزش مستقیم نوشتن با انجام فعالیت های آموزشی بازی گونه، به تقویت ادراکی دیداری و حافظه ی دیداری آن ها اقدام شود، تا اشکالات و نارسایی های نوشتاری آتی که منشأ آن ها مسائل ادراکی دیداری بالاست، کم و رفع شود.

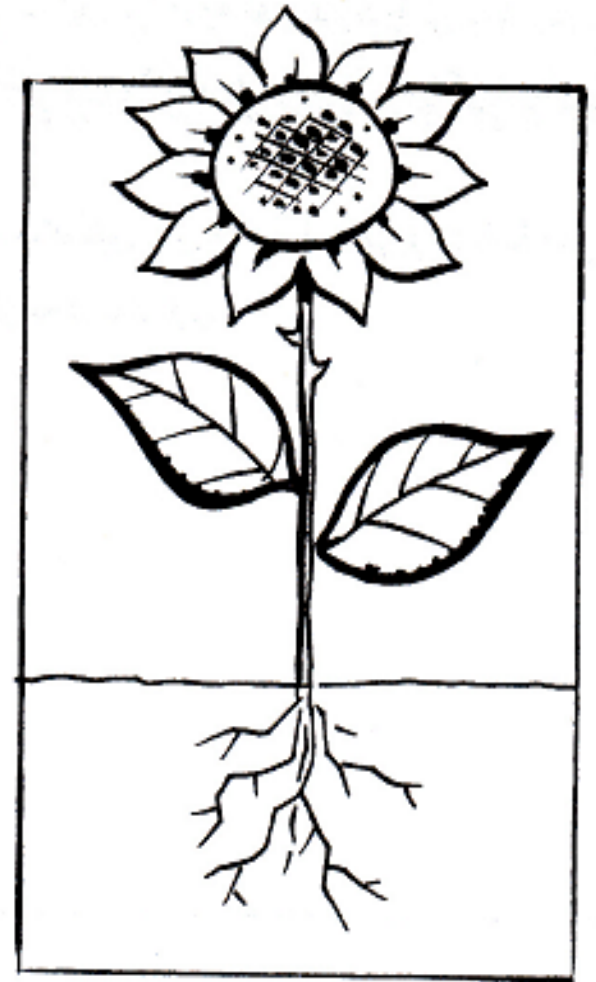
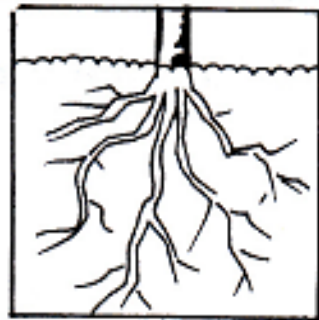
- بازی شناخت شکل ها

آموزگار چند تصویر حیوان، مانند نمونه های زیر به کودک نشان داده تا او آن ها را بشناسد و نام آن ها را بازگو کند.

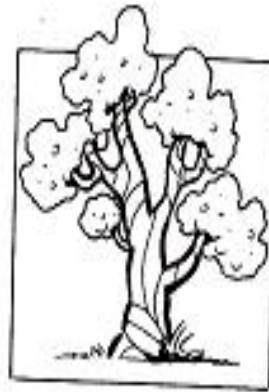
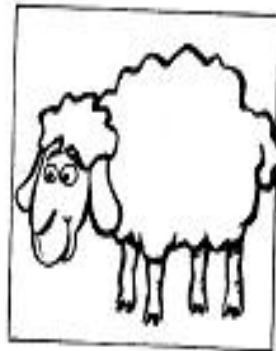
- بازی گفتن نام اجزای یک چیز

آموزگار تصویر یا خود گلی همراه برگ، ساقه، میوه و ریشه به کودک نشان می دهد تا او ضمن شناخت دیداری اش، نام آن ها را بازگو کند و متوجه شود همه ی آن ها متعلق به یک چیز، یعنی «گلی» که می بیند، هستند.

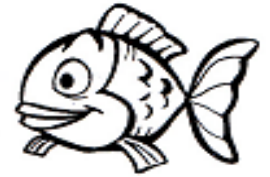
بازی گفتن نام چیزها

آموزگار تصاویر چیزهای مختلفی مانند گل، درخت، گوسفند، پسر، دختر، رادیو و کتاب را به کودک نشان داده تا از نظر دیداری آن‌ها را بشناسد و نام آن‌ها را بگوید

- بازی گفتن نام مشترک

آموزگار چند تصویر مختلف از یک حیوان یا چیز مشخصی را به کودک نشان داده تا ضمن شناخت دیداری آن‌ها و تشخیص وجه مشترک هر دسته، نام مشترک آن‌ها را بیان کند.

- بازی شناخت شکل های همانند

آموزگار چند کارت که روی آن ها «تصویر حروف همانندی» مانند حروف زیر رسم شده، به کودک نشان داده تا از «نظر دیداری»، شکل های شبیه هم را جدا کند.

ب	ن	ل	ک	ب	ق	ن	ل	ک
ق	گ	ت	ط	ظ	ظ	ط	ت	گ

- بازی شناخت شکل های مثل هم

آموزگار چند کارت را که روی آن ها تصویر کلمات همانندی مانند زیر رسم شده، به کودک نشان داده تا از «نظر دیداری»، شکل های مانند هم را جدا کند.

شیر	شتر	سبز	نشر	شتر	شیر	نشر	سبز	سپر
دود	دور	رود	دود	زود	دور	رود	زود	سپر

- بازی شناخت شکل های مثل هم

آموزگار چند کارت را که روی آن ها شکل های همانندی که بالا یا پایین آن ها نقطه است، به کودک نشان می دهد و از او می خواهد به دقت به آن ها نگاه کند. بعد آن ها را با توجه به تعداد نقطه ها در بالا یا پایین دسته بندی نماید.

ب	ن	پ	ض	ت	خ	ج	پ	ص	ب
ص	ق	چ	ن	نا	ف	ث	ن	چ	د
ف	چ	ث	چ	د	ت	خ	ج	ظ	قا

- بازی شناخت شکل های مثل هم

آموزگار چند کارت را که روی آن ها شکل های همانندی که بالا یا پایین آن ها نقطه است، به کودک نشان می دهد و از او می خواهد به دقت به آن ها نگاه کند. بعد آن ها را با توجه به تعداد نقطه ها در بالا یا پایین دسته بندی نماید.

ب	ن	پ	ض	ت	خ	ج	پ	ص	ب
ص	ق	چ	ذ	ذ	ف	ث	ذ	چ	د
ف	چ	ث	ج	د	ت	خ	ج	ض	ق

- بازی گفتن «چرا مثل هم هستند؟»

معلم کارت هایی مانند کارت های زیر را که روی آن ها تصویر کلمات همانندی رسم شده، به کودک نشان داده، تا از «نظر دیداری» به دقت به آن ها نگاه کند و کارت های همانند را جدا کرده و بگوید چرا هر دسته از این کارت ها مانند هم هستند و چه بخش های هم شکلی دارند.

کور	کور	گور	گور	بود	بود	نور	نور	پود	پود
تور	تور	جار	جار	خار	خار	چاد	چاد	حار	حار

- بازی تشخیص تفاوت ها (۱)

معلم از کودک بخواهد از نظر دیداری، به دقت به کارت های زیر نگاه کند، سپس تفاوت هر دسته از کارت ها را بگوید.

ر	ز	ز	ژ	س	ش	س	س
ب	ن	د	ذ	ص	ض	ک	گ
ع	ع	ف	ق	ج	خ	پ	پ

- بازی تشخیص تفاوت ها (۲)

معلم از کودک بخواهد از نظر دیداری، به دقت به کارت های زیر نگاه کند، سپس تفاوت هر دسته از کارت ها را بگوید.

ط	ص	با	ب	س	س	ش	ش
ا	آ	ا	ا	ا	ا	ای	ای
ک	ل	ک	گ	ف	ق	ق	ف

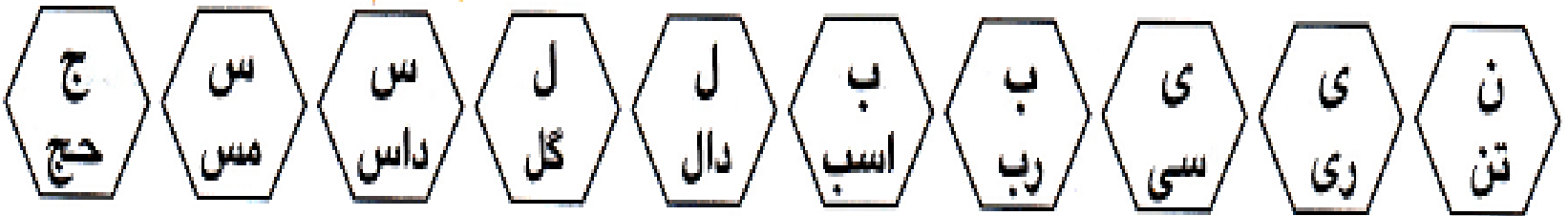
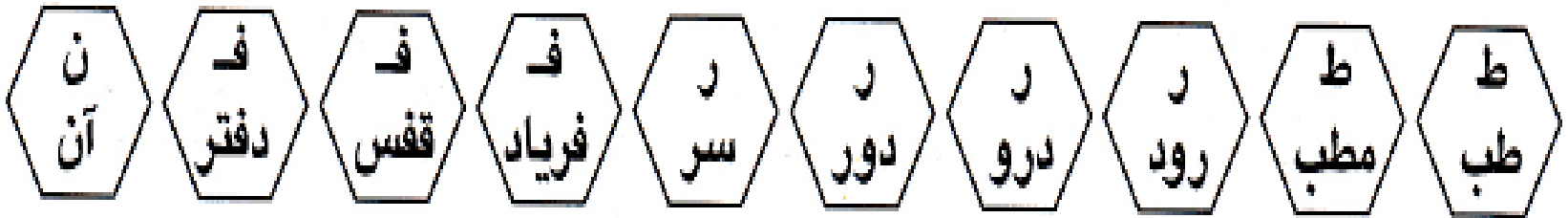
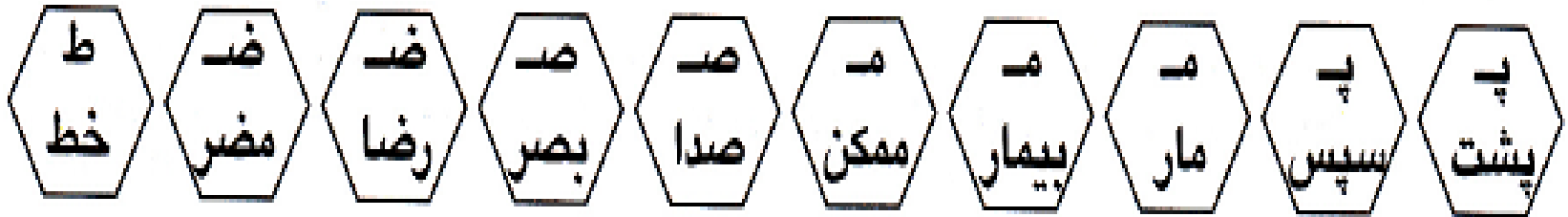
- بازی تشخیص تفاوت ها (۳)

معلم از کودک بخواهد تا از نظر دیداری، به دقت به کارت های زیر نگاه کند، سپس تفاوت هر دسته از کارت ها را بگوید.

ش	ش	ت	ت	پ	پ	ب	ب
بر	نر	پر	ثر	یر	تر	پر	یر
سرد	سرو	دقت	دقت	یاس	یاس	پارس	پاس

- بازی یافتن شکل

آموزگار از کودک بخواهد از نظر دیداری، به دقت به کارت های زیر نگاه کند، سپس شکل بالای هر کارت را در شکل پایین پیدا کند.

بازی تشخیص هم شکل ها (۱)

معلم از کودک بخواهد از نظر دیداری، به دقت به کارت های هر ردیف نگاه کند و همانند شکل اول را نشان دهد.

آش	آش	اش	آش	آش
شتر	سبز	شیر	سیر	شیر
رود	روز	دور	زود	رود
کوژ	کور	گود	گور	گود
آسبا	آسیا	آشتا	آشنا	آشنا
بور	پور	نور	بود	بور
می	میتا	می رود	میرود	می
صحر	صحرا	صحرای	سحر	صحرا
ضد	صد	شد	سد	صد
سم	وسم	رسم	شم	سم
رم	وم	زم	دم	رم
ست	شپ	شب	شت	شب

– بازی تشخیص همانندها (۲)

معلم از کودک بخواهد به دقت به کارت های هر ردیف نگاه کند و همانند شکل اول را نشان دهد.

بابا	بابا	بابا	بابا	بابا
دارد	دارد	دارد	دارد	دارد
من	من	من	من	من
سید	سید	سید	سید	سید
روز	روز	روز	روز	روز
برابر	برابر	برابر	برابر	برابر
امروز	امروز	امروز	امروز	امروز

- بازی تشخیص همانندها (۳)

معلم از کودک بخواهد به دقت به کارت های هر ردیف نگاه کند و همانند شکل اول را نشان دهد.

نازار	باراز	بازار	بازرا	بازار
درود	ردود	رودد	دردو	درود
کارادن	کاردان	گاردان	کادران	کاردان
شادن ما	شان ماد	شادمان	سامادن	شادمان
اداره	راه دا	داراه	اراده	اداره
داریی	دارائی	دارایی	رادایی	دارایی

منبع : صفارپور، بدالرحمان ،1390، آموزش مهارت نوشتن : آمادگی
اولیه در دوره ابتدایی ویژه معلمان ، مربیان ، دانشجویان مراکز
تربیتی و والدین ، تهران : مدرسه